

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 390

Protecció i gestió de les forests: normativa i regulació d'aplicació a Catalunya. Infraccions. Forests: concepte i classificació. Condicions normatives dels aprofitaments forestals regulats: fusta, llenya, suro, pinya, tòfona, ús domèstic i desarrelament d'arbres. L'activitat apícola a Catalunya.

Protecció i gestió de les forests: normativa i regulació d'aplicació a Catalunya.

11.1.1. Introducció

D'acord amb el que estableix la Constitució espanyola de 1978, és competència de l'Estat la legislació bàsica sobre forests, aprofitaments forestals i vies pecuàries (article 149.1). Per la seva banda, l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 2006 estableix que correspon a la Generalitat la competència compartida sobre la regulació i el règim d'intervenció administrativa i d'usos de la forest, dels aprofitaments i els serveis forestals i de les vies pecuàries de Catalunya (article 116).

La norma bàsica estatal és la Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de Forests, que no té reglament encara. En allò que no la contradigui, encara és vigent el reglament de l'anterior Llei estatal de forests, el Decret 485/1962, de 22 de febrer, pel que s'aprova el Reglament de Forests. Cal tenir en compte, però, que el Reial decret 367/2010, de 26 de març, de modificació de diversos reglaments de l'àrea de medi ambient per adaptar-los a la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, i a la Llei 25/2009, del 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei de lliure accés a activitats de serveis i el seu exercici, va derogar diferents capítols i articles d'aquell Decret 485/1962, excepte per a aquelles comunitats i ciutats autònomes que no tinguin normativa aprovada en la matèria, mentre no es dicti aquesta normativa.

A nivell de Catalunya, l'any 1988 el Parlament va aprovar la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya. Posteriorment es va aprovar la Llei 7/1999, de 30 de juliol, del Centre de la Propietat Forestal. Diversos Decrets, Ordres i Resolucions han anat desplegant aquestes dues Lleis forestals catalanes.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 391

11.1.2. Concepte de forest segons la Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests.

S'entén per forest qualsevol terreny en el qual vegeten espècies forestals arbòries, arbustives, de bardissa o herbàcies, sigui espontàniament o procedeixin de sembra o plantació, que compleixin o puguin complir funcions ambientals, protectores, productores, culturals, paisatgístiques o recreatives. També té enen la consideració de forest:

a) Els terrenys erms, rocams i arenys.

b) Les construccions i infraestructures destinades al servei de la forest en què s'ubiquen.

c) Els terrenys agrícoles abandonats que compleixin les condicions i els terminis que determini la comunitat autònoma, i sempre que hagin adquirit signes inequívocs del seu estat forestal.

d) Qualsevol terreny que, sense complir les característiques descrites abans, s'adscriu a la finalitat de ser repoblat o transformat a l'ús forestal, de conformitat amb la normativa aplicable./

e) Els enclavaments forestals en terrenys agrícoles amb la superfície mínima determinada per la Comunitat Autònoma.

No tenen la consideració de forestal:

a) Els terrenys dedicats al cultiu agrícola.

b) Els terrenys urbans.

c) Els terrenys que exclogui la comunitat autònoma en la seva normativa forestal i urbanística.

11.1.3. Concepte de forestal segons la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya

Són terrenys forestals o forests:

a) Els sòls rústics poblats d'espècies arbòries o arbustives, de matolls i d'herbes.

b) Els erms situats en els límits dels boscos que siguin necessaris per a la protecció d'aquests.

c) Els erms que, per llurs característiques, siguin adequats per a l'aforestació o la reforestació.

Es consideren també com a terrenys forestals els prats de regeneració natural, els aiguamolls, els rasos poblats anteriorment i transformats sense l'autorització corresponent i les pistes i camins forestals.

Es consideren com a terrenys forestals temporals, amb una durada mínima del torn de l'espècie, els terrenys agrícoles que circumstancialment són objecte d'explotació forestal amb espècies de creixement ràpid.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 392

D'acord amb aquesta llei, no tenen la consideració de terreny forestal:

a) Els sòls qualificats legalment com a urbans o com a urbanitzables programats.

b) Les superfícies poblades d'arbres isolats o de plantacions lineals.

c) Les superfícies destinades al conreu d'arbres ornamentals.

Aquestes exclusions són sens perjudici de les facultats que, d'acord amb la legislació vigent, pertocquen a l'administració forestal en relació amb la conservació de la natura, la protecció del medi i del paisatge i la conservació d'arbres monumentals.

11.1.4. Definicions de la Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests.

Als efectes d'aquesta llei, es defineixen els termes següents:

a) Forestal: tot allò relatiu a les forests.

b) Espècie forestal: espècie arbòria, arbustiva, de bardissa o herbàcia que no és característica de manera exclusiva del conreu agrícola.

c) Gestió: el conjunt d'activitats d'indole tècnica i material relatives a la conservació, la millora i l'aprofitament de la forest.

d) Silvicultura: conjunt de tècniques que tracten de la conservació, la millora, l'aprofitament i la regeneració o, si s'escau, la restauració, de les masses forestals.

e) Gestió forestal sostenible: l'organització, l'administració i l'ús de les forests d'una forma i intensitat que permeti mantenir la seva biodiversitat, productivitat, vitalitat, potencialitat i capacitat de regeneració, per atendre, ara i en el futur, les funcions ecològiques, econòmiques i socials rellevants en l'àmbit local, nacional i global, i sense produir danys a altres ecosistemes.

- f) Repoblació forestal: establiment d'espècies forestals en un terreny mitjançant sembra o plantació.
- g) Aforestació: repoblació, mitjançant sembra o plantació, d'un terreny que era agrícola o estava dedicat a altres usos no forestals.
- h) Reforestació: reintroducció d'espècies forestals, mitjançant sembra o plantació, en terrenys que van ser poblats forestalment fins a èpoques recents, però que van quedar rasos a causa de talls, incendis, vendavals, plagues, malalties o altres motius.
- i) Aprofitaments forestals: els de fusta i llenyosos, inclosa la biomassa forestal, els de suro, els de resina, pastures, caça, fruites, fongs, plantes aromàtiques i medicinals, productes apícoles i els altres productes i serveis amb valor de mercat característics de les forests.
- j) Pla d'aprofitament: document que descriu l'objecte de l'aprofitament i especifica l'organització i els mitjans que s'han de fer servir, inclosos l'extracció i, si s'escau, les mesures per garantir la sostenibilitat d'acord amb les pràctiques de bona gestió que recullen la normativa de la comunitat autònoma o les directrius del PORF.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 393

- k) Incendi forestal: el foc que s'estén sense control sobre combustibles forestals situats a la forest.
- l) Canvi de l'ús forestal: qualsevol actuació material o acte administratiu que faci perdre a la forest aquest caràcter.
- m) Instruments de gestió forestal: sota aquesta denominació s'inclouen els projectes d'ordenació forestal, plans d'ordenació, plans tècnics o altres figures equivalents.
- n) Projecte d'ordenació de forests: document tècnic que sintetitza l'organització en el temps i l'espai de la utilització sostenible dels recursos forestals, de fusta i no de fusta, en una forest o grup de forests, per a la qual cosa ha d'incloure una descripció detallada del terreny forestal en els seus aspectes ecològics, legals, socials i econòmics i, en particular, un inventari forestal amb un nivell de detall que permeti la presa de decisions quant a la silvicultura que s'ha d'aplicar a cadascuna de les unitats de la forest i a l'estimació de les seves rendes.
- o) Pla d'ordenació o pla tècnic: projecte d'ordenació de forests que, per la seva singularitat –petita extensió; funcions preferents diferents a les de producció de fusta o suro; masses immadures (sense arbrat en edat de tala), etc. – requereixen una regulació més senzilla de la gestió dels seus recursos. En consonància, l'inventari forestal pot ser més simplificat, si bé cal que incorpori informació sobre espessor en el cas de forests arbrades.
- p) Forest ordenada: la que disposa d'un instrument de gestió forestal vigent.
- q) Certificació forestal: procediment voluntari pel qual una tercera part independent proporciona una garantia escrita tant del fet que la gestió forestal és conforme amb criteris de sostenibilitat, com del fet que es fa un seguiment fiable des de l'origen dels productes forestals.
- r) Agent forestal: funcionari que té la condició d'agent de l'autoritat pertanyent a les administracions públiques que, d'acord amb la seva pròpia normativa i independentment de la denominació corporativa específica, té encomanades, entre d'altres funcions, les de vigilància, policia i custòdia dels béns jurídics de naturalesa forestal i la de policia judicial en sentit genèric, tal com estableix l'apartat 6 de l'article 283 de la Llei d'enjudiciament criminal, i que actua de manera auxiliar dels jutges, dels tribunals i del Ministeri Fiscal, i de manera coordinada amb les forces i cossos de seguretat, amb respecte a les facultats de la seva legislació orgànica reguladora.

11.1.5. Dret d'adquisició preferent. Tempteig i retracte

El Departament competent en matèria de forests pot adquirir, mitjançant compra-venda,

permuta o expropiació, terrenys forestals de propietat privada o els drets que sobre aquests hi pugui haver.

Correspon al Departament competent en matèria de forests d'exercir els drets de tempteig i de retracte sobre els terrenys forestals d'extensió superior a les 250 hec tàrees que es venguin a un comprador diferent de l'Administració pública.

Per possibilitar l'exercici del dret d'adquisició preferent a través de l'acció de tempteig, el transmissor ha de notificar fefaentment a l'Administració pública titular d'aquest dret les dades relatives al preu i les característiques de la transmissió projectada, que disposa d'un termini de tres mesos, a partir de la notificació esmentada, per exercir el Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 394
dret esmentat, mitjançant l'abonament o la consignació del seu import en les condicions esmentades.

Els notaris i registradors no poden autoritzar ni inscriure, respectivament, les escriptures corresponents sense que se'ls acrediti prèviament la pràctica de la notificació esmentada de forma fefaent.

Si s'efectua la venda sense la comunicació prèvia per escrit al Departament competent en matèria de forests, aquest pot exercir l'acció de retracte en el termini d'un any a comptar des de la data d'inscripció de l'alienació en el Registre de la Propietat.

11.1.6. Límit a la segregació de forests

La unitat mínima forestal (UMF) és de 25 ha per a totes les comarques catalanes; en queden exclosos els terrenys forestals temporals.

Són indivisibles, excepte per causa no imputable al propietari, les parcel·les forestals d'una superfície inferior a la unitat mínima forestal. Les finques forestals d'extensió igual o inferior a les mínimes establertes tenen la consideració d'indivisibles. La divisió o segregació d'un terreny forestal només pot ésser vàlida si no dona lloc a parcel·les d'extensió inferior a la unitat mínima de producció forestal.

Per poder autoritzar edificacions vinculades a usos agraris i, excepcionalment, noves edificacions unifamiliars aïllades en terrenys forestals, caldrà que l'edificació es faci en una parcel·la coincident, com a mínim, amb la unitat mínima forestal.

El Departament competent en matèria de forests ha de fomentar l'agrupació de finques forestals amb la finalitat d'aconseguir les unitats mínimes forestals i evitar, en general, el fraccionament de les existents.

11.1.7. Agrupació de forests

Les administracions públiques han de fomentar l'agrupació de forests, públiques o privades, per tal de facilitar una ordenació i gestió integrada mitjançant instruments de gestió forestal que associïn a petits propietaris.

11.1.8. Gestió forestal sostenible. Directrius bàsiques comunes

Les forests han de ser gestionades de manera sostenible, integrant els aspectes ambientals amb les activitats econòmiques, socials i culturals, amb la finalitat de conservar el medi natural alhora que generar ocupació i col·laborar en l'augment de la qualitat de vida i expectatives de desenvolupament de la població rural.

Les forests catalogades d'utilitat pública i les forests protectores s'han de gestionar amb la finalitat d'aconseguir la màxima estabilitat de la massa forestal, s'ha d'evitar, si s'escau, la fragmentació ecològica de les forests, i s'han d'aplicar mètodes silvícoles que persegueixin prioritàriament el control de l'erosió, del perill d'incendi, dels danys per neu, vendavals, inundacions i riudes o d'al tres riscos per a les característiques protectores de la forest.

11.1.9. Canvi de l'ús forestal i modificació de la coberta vegetal

El canvi de l'ús forestal d'una forest quan no estigui motivat per raons d'interès general, té caràcter excepcional i requereix l'informe favorable de l'òrgan forestal competent i, si s'escau, del titular de la forest.

En els terrenys forestals es pot permetre la rompuda de terrenys per a l'establiment d'activitats agropecuàries si es tracta de terrenys aptes tècnicament i econòmicament per a un aprofitament d'aquesta naturalesa. Excepcionalment, es poden autoritzar rompudes de terrenys forestals incendiats per a ús agrari, tenint en compte la funcionalitat d'aquestes rompudes per a la prevenció d'incendis forestals o altres d'interès forestal.

Per a la rompuda dels terrenys forestals expressats a l'apartat anterior, cal l'autorització de l'Administració forestal, la qual ha de tramitar l'expedient, amb l'informe previ de les entitats locals amb competències urbanístiques sobre l'àrea d'actuació. La manca de notificació de la resolució expressa en el termini de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud té efectes estimatoris quan es fan en superfícies forestals isolades inferiors a 1.000 m² i per a les rompudes de fins a 1.000 m² en zones no incloses en la Xarxa Natura 2000, en què l'Administració dugui a terme actuacions de concentració parcel·lària, nous regadius o de millorament de regadius existents. Per a la resta de casos, la manca de resolució expressa en el termini de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud té efectes desestimatoris.

No obstant, en el cas de superfícies que en els darrers vint anys han esdevingut forestals per abandonament de l'activitat agrícola, el canvi de l'activitat forestal a l'activitat agrícola està sotmès a règim de comunicació si la superfície és de fins a dues hectàrees i la recuperació de l'activitat agrícola es fa sense alterar la topografia del terreny.

Aquesta excepció no és aplicable en superfícies que afecten espais naturals de protecció especial, espais de la Xarxa Natura 2000 o forests catalogades d'utilitat pública. En aquest cas, el canvi de l'activitat forestal a l'activitat agrícola està sotmès a règim d'autorització.

11.1.10. Prevenció dels incendis forestals

Les comunitats autònomes han de regular en forests i àrees adjacents l'exercici de totes les activitats que puguin donar lloc a risc d'incendi, i han d'establir normes de seguretat aplicables a edificacions, obres, instal·lacions elèctriques i infraestructures de transport en terrenys forestals i els seus voltants, que puguin implicar perill d'incendis o ser afectades per aquests. En particular, han de regular de manera específica la prevenció d'incendis forestals i les mesures de seguretat a les zones d'interfase urbà-forestal. Així mateix, poden establir limitacions al trànsit per les forests, i arribar a suprimir-lo quan el perill d'incendis ho faci necessari.

Les forces i els cossos de seguretat de l'Estat, així com les institucions autonòmiques i locals, cada un de conformitat amb la seva normativa reguladora i en l'exercici de les seves competències i, si s'escau, de conformitat amb la planificació en matèria de protecció civil, han d'intervenir en la prevenció dels incendis forestals mitjançant vigilància dissuasiva i investigació específica de les causes i en la mobilització de personal i mitjans per a l'extinció.

Les administracions públiques poden regular la constitució de grups de voluntaris per col·laborar en la prevenció i l'extinció, i han de tenir cura de la formació de les persones

de propietaris forestal i altres persones o entitats interessades en la conservació de les forests i la seva defensa contra els incendis.

Qualsevol persona que adverteixi l'existència o la iniciació d'un incendi forestal està obligada a avisar l'autoritat competent o els serveis d'emergència i, si s'escau, a col·laborar, dins de les seves possibilitats, en l'extinció de l'incendi.

11.1.11. Manteniment i restauració del caràcter forestal dels terrenys incendiats

Cal garantir les condicions per a la restauració dels terrenys forestals incendiats, i que da prohibit:

a) El canvi d'ús forestal almenys durant 30 anys.

b) Tota activitat incompatible amb la regeneració de la coberta vegetal, durant el període que determini la legislació.

Amb caràcter singular, les comunitats autònomes poden acordar excepcions a aquestes prohibicions sempre que, amb anterioritat a l'incendi forestal, el canvi d'ús estigui previst, o per raons imperioses d'interès públic de primer ordre que s'han d'apreciar mitjançant una llei, sempre que s'adoptin les mesures compensatòries necessàries que permetin recuperar una superfície forestal equivalent a la cremada. Aquestes mesures compensatòries s'han d'identificar amb anterioritat al canvi d'ús en la mateixa llei juntament amb la procedència del canvi d'ús. En cap cas procedeix apreciar aquesta excepció respecte de forests catalogades.

L'òrgan competent de la comunitat autònoma ha de fixar les mesures encaminades a la retirada de la fusta cremada i a la restauració de la coberta vegetal afectada pels incendis que, en tot cas, han d'incloure la delimitació temporal dels aprofitaments o les activitats incompatibles amb la seva regeneració, per un termini que ha de ser superior a un any, excepte en cas d'aixecament del que s'ha delimitat per autorització expressa de l'òrgan esmentat.

11.1.12. Protecció de les forests contra plagues i agents nocius

Sense perjudici del que estableix la Llei estatal 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal, la protecció de les forests contra els agents nocius ha de ser de caràcter preferentment preventiu, mitjançant tècniques silvícoles adequades, utilització d'agents biològics que impedeixin o frenin l'increment de les poblacions d'agents nocius i l'aplicació de mètodes de lluita integrada.

El Departament competent en matèria de forests ha d'adoptar les mesures necessàries de vigilància, localització i extinció de focus incipients de plagues, i n'ha d'informar els propietaris forestals de la zona afectada i l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat per si es pot veure afectada la sanitat general de les forests espanyoles.

Els titulars de les forests estan obligats a comunicar l'aparició atípica d'agents nocius al Departament competent en matèria de forests i a executar o facilitar la realització de les accions obligatòries que aquests determinin. Les actuacions indicades pel Departament Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 397 competent en matèria de forests per a l'extinció de les plagues forestals han d'ésser dutes a terme:

a) Pels titulars dels terrenys afectats, els quals han de gaudir, per a l'exercici d'aquestes actuacions, dels ajuts establerts amb caràcter general.

b) Subsidiàriament, pel Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. En aquest cas, les despeses són a càrrec dels titulars dels terrenys, sens perjudici de l'aplicació dels ajuts damunt dits.

En tots els casos, l'assistència tècnica del Departament competent en matèria de forests és gratuïta.

Les intervencions amb plaguicides fetes a gran escala en les àrees forestals han d'ésser

autoritzades prèviament pel Departament competent en matèria de forests . La manca de resolució expressa sobre les autoritzacions en el termini d'un mes tindrà efectes estimatoris.

11.1.13. Zones d'actuació urgent

L'Administració for estal pot declarar determinades àrees zones d'actuació urgent, amb la finalitat de conservar -les i d'afavorir -ne la restauració. Poden ésser decl arades Zones d'Actuació Urgent:

- a) Els terrenys forestals degradats, els terrenys erosionats i els que estan en pe rill manifest de degradació o d'erosió.
- b) Els terrenys forestals incendiats per als quals no és previsible una recuperació natural.
- c) Els terrenys forestals afectats per circumstàncies meteorològiques i climatològiques adverses de caràcter extraordinari.
- d) Els terrenys forestals afectats greument per plagues o per malalties.
- e) Els terrenys de dunes litorals.
- f) Els terrenys en els quals s'esdevenen freqüentment allaus de neu.

La declaració de Zona d'Actuació Urgent s'ha de fer per decret del Consell Executiu, a propos ta del Departament competent en matèria de forests. L'Administració forestal pot instruir l'expedient d'ofici o a instància de les entitats locals pel que fa a terrenys situats en llur àmbit territorial.

11.1.14. Accés públic a les forests

L'accés públic a les fore sts ha de ser objecte de regulació per part de les administracions públiques competents. Han de definir les condicions en què es permet la circulació de vehicles de motor per pistes forestals situades fora de la xarxa de carreteres i a través de terrenys f orestals, fora dels vials existents per a aquesta finalitat. En cap cas es pot limitar la circulació en les servituds de pas per a la gestió agroforestal i les tasques de vigilància i extinció d'incendis de les administracions públiques competents. L'accés de persones alienes a la vigilància, l'extinció i la gestió es pot limitar en les zones d'alt risc Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 398 d'incendi, quan el risc d'incendi així ho aconselli, i aquesta limitació s'ha de fer pública de manera visible.

11.1.15. Instruments d'ordenació forestal

La planif icació de la gestió de les finques forestals es realitza mitjançant els instruments d'ord enació forestal (IOF) següents:

- a) Projecte d'ordenació forestal (POF), d'aplicació a les finques forestals de titularitat pública superiors o iguals a les 250 hectàrees.
- b) Pla tècnic de gestió i millora forestals (PTGMF), d'aplicació a les finques forestals de titularitat pública o privada superiors a les 25 hectàrees.
- c) Pla simple de gestió forestal (PSGF), d'aplicació a les finques forestals de titularitat pública o privada iguals o inferiors a 25 hectàrees.
- d) Pla tècnic de gestió i millora forestals conjunt (PTGMFc), per a finques de titularitat pública i/o privada de diverses propietats forestals dins d'un marc territorial conjunt de gestió forestal coherent. La gestió de le s finques incloses en un PTGMFc s'estableix mitjançant qualssevol de les formes jurídiques admeses en dret, on han d'estar incloses totes les persones titulars de drets sobre la propietat de la forest. Les finques agrupades en un PTGMFc han de comprendre l a totalitat de llur superfície.
- e) Projecte d'ordenació forestal d'àmbit municipal o supramunicipal (PFM), d'aplicació a la totalitat dels terrenys forestals inclosos dins del marc territorial mínim

corresponen a un mateix terme municipal, o de diversos termes municipals, sempre en la seva totalitat. El PFM, per l'abast del seu àmbit i la seva estructura, inclou també el contingut corresponent a un pla de prevenció d'incendis municipal (PPI), i la seva aprovació implica també l'aprovació del PPI corresponent.

Els IOF es poden aplicar de manera individual o agrupada:

a) Els IOF individuals corresponen als POF, PTGMF i PSGF, que inclouen una o més forests properes d'un únic propietari. Excepcionalment, també s'admeten dins d'aquesta categoria els PTGMF i PSGF que inclouen finques privades de diferents propietaris si tenen un àmbit territorial proper i/o la gestió de les finques es fa a partir d'un gestor comú.

b) Els IOF agrupats corresponen als PTGMFc i PFM, que inclouen finques públiques i/o privades de diferents propietaris.

L'aprovació dels IOF individuals que afectin terrenys forestals de titularitat pública correspon a la persona titular de la direcció general competent en matèria de boscos.

L'aprovació dels IOF individuals que afectin terrenys de titularitat privada corresponen al Consell Rector del CPF.

Pel que fa als IOF agrupats, les resolucions relatives als PFM i als PTGMFc que incloguin forests públiques corresponen a la persona titular de la direcció general competent en matèria de boscos, amb informe previ de la Subdirecció General de Boscos i del CPF respecte dels terrenys de titularitat privada. L'aprovació dels PTGMFc que inclouen únicament terrenys privats correspon al Consell Rector del CPF.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 399

La vigència dels IOF és de 15 a 20 anys. Excepcionalment i per causes motivades, podrà arribar fins a 30 anys. Abans del termini de finalització de la vigència de l'IOF, la persona promotora pot sol·licitar-ne la pròrroga com a màxim per la meitat del període inicial de la seva aprovació. La sol·licitud de pròrroga ha de ser valorada per l'òrgan competent. L'aprovació o denegació de la pròrroga ha de ser motivada i comunicada dins del termini de vigència.

L'inici de les actuacions incloses en els IOF aprovats no necessita autorització prèvia. No obstant això, cal comunicar, per escrit o pels mitjans telemàtics que s'estableixin, l'inici dels treballs corresponents a les actuacions programables i els aprofitaments de fusta o llenya per a consum propi en els IOF individuals i en els PTGMFc, i també l'inici d'actuacions de cada bloc d'actuació conjunta (BEC) en el cas dels PFM. La comunicació prèvia a l'inici de les actuacions s'ha de presentar amb una antelació de deu dies; un cop presentada, té la vigència d'un any. Passat el termini d'un any sense haver executat totalment o parcialment l'actuació, cal comunicar-la de nou a l'òrgan competent en el cas que es vulgui realitzar.

En el cas d'actuacions a iniciar en finques privades incloses en PTGMFc, la comunicació prèvia s'ha d'adreçar al CPF. En el cas d'actuacions a realitzar en finques de titularitat pública incloses en PTGMFc, la comunicació s'ha d'adreçar a la direcció general competent en matèria de boscos.

En el cas de PFM, la comunicació prèvia a l'inici d'actuacions en BEC formats exclusivament per finques privades s'ha d'adreçar al CPF. En el cas d'actuacions a realitzar en BEC formats per finques públiques i privades, la comunicació s'ha d'adreçar a la direcció general competent en matèria de boscos, que en aquest cas donarà trasllat al CPF de les comunicacions d'inici d'actuacions en finques privades.

En el cas dels BEC formats exclusivament per finques públiques, la comunicació s'ha d'adreçar a la direcció general competent en matèria de boscos.

11.1.16. Centre de la Propietat Forestal

El Centre de la Propietat Forestal és una entitat de dret públic amb personalitat jurídica

pròpia i plena capacitat d'obrar per a complir les finalitats pròpies. S'adscriu al departament competent en matèria forestal i té per missió fomentar la gestió forestal sostenible en els terrenys forestals de titularitat privada de forma coordinada amb la gestió dels terrenys forestals de titularitat pública. A més, actua dins el seu àmbit competencial com a instrument executor de les polítiques establertes per la unitat competent en matèria de forests segons els objectius, eixos i línies d'actuació establerts en el Pla general de política forestal.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 400

Corresponen al Centre de la Propietat Forestal les funcions següents:

- a) Participar en l'elaboració dels plans d'ordenació de recursos forestals.
- b) Participar en l'elaboració dels plans de desenvolupament forestal, mitjançant l'elaboració de propostes i suggeriments, i emetre els corresponents informes tècnics en relació amb el Pla general de política forestal i els plans de producció forestal elaborats pels departaments de l'Administració de la Generalitat.
- c) Prestar suport tècnic i econòmic per a elaborar els instruments d'ordenació forestal i vetllar perquè s'executin.
- d) Tramitar i aprovar els instruments d'ordenació forestal que afectin exclusivament terrenys de titularitat privada.
- e) Vetllar per l'execució de les determinacions contingudes en els instruments d'ordenació forestal i controlar el compliment dels compromisos que s'hi estableixen.
- f) Confeccionar i elaborar les directrius i les instruccions tècniques dels instruments d'ordenació forestal per a les forests privades.
- g) Promoure la constitució d'associacions i agrupacions forestals i d'entitats de cooperació entre els titulars dels terrenys forestals de propietat privada per a facilitar l'administració dels boscos i la comercialització de llurs productes.
- h) Divulgar mètodes de silvicultura sostenible per a produir i conservar els terrenys forestals i assessorar en l'aplicació pràctica dels coneixements tècnics forestals i en la redacció dels instruments de planificació i ordenació forestals.
- i) Rebre les notificacions prèvies dels propietaris forestals de l'inici dels treballs i de les activitats forestals que s'executen en compliment dels instruments d'ordenació forestal.
- j) Aplicar els instruments de foment forestal al tot acordant l'atorgament dels ajuts i els incentius corresponents i fiscalitzant la destinació efectiva a la finalitat prevista.
- k) Administrar el Fons forestal dels boscos privats de Catalunya.
- l) Informar i ésser escoltat en relació amb l'aprovació de qualsevol normativa i instrument de planejament o projecte que afecti superfícies forestals de titularitat privada.
- m) Les altres funcions que li assignin les lleis.

Són òrgans de govern del Centre de la Propietat Forestal:

- a) La Presidència, que correspon al conseller o consellera del departament competent en matèria de forests.
- b) Les vicepresidències. La vicepresidència primera correspon al vocal o la vocal en representació dels propietaris forestals privats que designin entre ells. La vicepresidència segona correspon a la persona titular de la direcció general competent en matèria de forests.
- c) El Consell Rector, format pel president o presidenta, els vocals i el secretari o secretària, que és el director gerent. Els vocals són nomenats pel conseller o la

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 401
consellera, 5 en representació de diversos departaments de la Generalitat, un dels quals és el titular de la direcció general competent en matèria de forests, i 5 en representació dels propietaris forestals privats titulars d'un instrument d'ordenació forestal.

d) La Direcció Gerència. El conseller competent en matèria de forests nomena el director o directora gerent a proposta del Consell Rector.

11.1.17. Camins ramaders

Les vies pecuàries són béns de domini públic de les comunitats autònomes i, en conseqüència, inalienables, imprescriptibles i inembargables.

Les vies pecuàries es denominen, amb caràcter general: canyades, carrerades i viaranys.

a) Les canyades són les vies l'amplada de les quals no excedeix els 75 metres.

b) Són carrerades, quan la seva amplada no sobrepassa els 37,5 metres.

c) Viaranys són les vies que tenen una amplada no superior als 20 metres.

Aquestes denominacions són compatibles amb altres d'índole consuetudinària, com ara azagadores, cabañeras, camins ramaders, carrerades, galianas, ramals, travesses i altres que rebin en les altres llengües espanyoles oficials.

Els abeuradors, descansadors, pletes i altres llocs associats al trànsit ramader han de tenir la superfície que determini l'acte administratiu de classificació de vies pecuàries.

Així mateix, l'amplada de les carrerades l'ha de determinar l'acte de classificació esmentat.

Es consideren compatibles amb l'activitat pecuària els usos tradicionals que, tot i ser de caràcter agrícola i no tenir la naturalesa jurídica de l'ocupació, es puguin exercir en harmonia amb el trànsit ramader. Les comunicacions rurals i, en particular, el desplaçament de vehicles i de la maquinària agrícola han de respectar la prioritat del pas dels ramats, i evitar el desviament o la interrupció prolongada de la seva marxa.

Amb caràcter excepcional i per a un ús específic i concret, les comunitats autònomes poden autoritzar la circulació de vehicles motoritzats que no siguin de caràcter agrícola, i queden excloses d'aquesta autorització les vies pecuàries en el moment de transitar el bestiar i aquelles altres que tinguin un interès ecològic i cultural. També són compatibles les plantacions lineals, tallavents o ornamentals, quan permetin el trànsit normal dels ramats.

Es consideren usos complementaris de les vies pecuàries el passeig, la pràctica del senderisme, la cavalcada i altres formes de desplaçament esportiu sobre vehicles no motoritzats sempre que respectin la prioritat del trànsit ramader. Es poden establir sobre terrenys de vies pecuàries instal·lacions desmuntables que siguin necessàries per a l'exercici d'aquestes activitats. Per a això és necessari l'informe de l'ajuntament i l'autorització del departament competent en matèria de camins ramaders.

Quan alguns usos en terrenys de vies pecuàries puguin suposar incompatibilitat amb la protecció d'ecosistemes sensibles, masses forestals amb alt risc d'incendi, espècies protegides i pràctiques esportives tradicionals, les administracions competents poden establir determinades restriccions temporals als usos complementaris.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 402

Per raons d'interès públic i, excepcionalment i de manera motivada, per raons d'interès particular, es poden autoritzar ocupacions de caràcter temporal, sempre que aquestes ocupacions no alterin el trànsit ramader, ni impedeixin els altres usos compatibles o complementaris amb aquell.

En tot cas, aquestes ocupacions no poden tenir una durada superior als deu anys, sense perjudici de la seva renovació ulterior. S'han de sotmetre a informació pública per espai d'un mes i han de tenir l'informe de l'ajuntament en el terme del qual radiquin.

Els fruits i productes no utilitzats pel bestiar en el trànsit ramader normal poden ser objecte d'aprofitament.
Els aprofitaments han de tenir caràcter temporal i un termini no superior a deu anys. El seu atorgament s'ha de fer amb submissió als principis de publicitat i concurrència.

11.1.18. Normativa de referència

- Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests
- Decret 485/1962, de 22 de febrer, pel qual s'aprova el reglament de forests.
- Reial decret 367/2010, de 26 de març, de modificació de diversos reglaments de l'àrea de medi ambient per adaptar-los a la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, ja la Llei 25/2009, del 22 de desembre, de modificació de diverses lleis per a la seva adaptació a la Llei de lliure accés a activitats de serveis i el seu exercici.
- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya
- Ordre ARP/122/2017, de 13 de juny, per la qual es regulen els instruments d'ordenació forestal.
- Llei 7/1999, de 30 de juliol, del Centre de la Propietat Forestal
- Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries
- Decret 35/1990, de 23 de gener, per la qual es fixa la unitat mínima forestal
- Decret 21/1991, de 22 de gener, sobre prevenció i lluita contra les plagues forestals.

Infraccions

11.2.1. Infraccions a la Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests

Als efectes d'aquesta Llei, i sense perjudici del que disposi la legislació autonòmica, es consideren infraccions administratives les següents:

- a) El canvi d'ús forestal o la realització d'activitats en contra de l'ús forestal sense autorització.
- b) La utilització de forests de domini públic sense la concessió o l'autorització corresponent per als usos que la requereixin.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 403

- c) La tala, crema, arrencada o inutilització d'exemplars arboris o arbustius d'espècies forestals, llevat de casos excepcionals autoritzats singularment o els previstos i controlats explícitament a l'instrument corresponent d'intervenció administrativa d'ordenació, autorització, declaració responsable o notificació i justificats per raons de gestió de la forest.
- d) L'ús de foc a les forests i àrees limítrofes en les condicions, èpoques, llocs o per a activitats no autoritzades.
- e) L'incompliment de les disposicions que regulin l'ús del foc dictades en matèria de prevenció i extinció d'incendis forestals.
- f) La modificació substancial de la coberta vegetal de la forest sense l'autorització corresponent.
- g) L'aforestació o reforestació amb materials de reproducció que incompleixin els requisits que estableix la legislació vigent en aquesta matèria.
- h) La realització d'aprofitaments forestals sense autorització administrativa o declaració responsable del titular i, en general, la realització de qualsevol activitat no autoritzada o notificada, quan aquests requisits siguin obligatoris, així com l'incompliment de les disposicions que regulin el gaudi de ls aprofitaments forestals.
- i) La realització de vies d'extracció, pistes, camins o qualsevol altra obra quan no estigui prevista en els corresponents projectes d'ordenació o plans d'ordenació de forests o, si s'escau, PORF, o sense estar expressament autoritzada per l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

j) El pasturatge o la permanència de caps de bestiar a les forests on estigui prohibit o es faci en violació de les normes establertes a l'efecte per l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

k) El trànsit o la permanència en camins o zones forestals on hi hagi la prohibició expressa en aquest sentit, o incomplint les condicions que s'estableixin per a això, així com la circulació amb vehicles de motor travessant terrenys fora de carreteres, camins, pistes o qualsevol infraestructura utilitzable amb aquesta finalitat, excepte quan s'hagi autoritzat expressament.

l) Qualsevol incompliment greu que afecti el desenvolupament normal de la forest, del contingut dels projectes d'ordenació de forests, plans d'ordenació de forests o plans d'aprofitaments, o altres instruments de gestió equivalents, entre d'altres els compromisos d'adhesió a models tipus de gestió forestal, així com les seves autoritzacions corresponents, sense causa tècnica justificada i notificada a l'òrgan forestal de la comunitat autònoma per a la seva aprovació.

m) L'incompliment de les disposicions encaminades a la restauració i reparació dels danys ocasionats a les forests i, en particular, els ocasionats per accions tipificades com a infracció, així com de les mesures cautelars dictades a l'efecte.

n) L'abocament o abandonament no autoritzats de residus, materials o productes de qualsevol naturalesa en terrenys forestals.

o) L'alteració dels senyals i les fites que delimiten les forests públiques separades.

p) La falta manifesta de col·laboració o l'obstrucció per acció o omissió de les actuacions d'investigació, inspecció i control de les administracions públiques i dels Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 404
seus agents, en relació amb les disposicions d'aquesta Llei i de les seves normes de desplegament.

q) L'incompliment de les obligacions d'informació a l'Administració per part dels particulars, així com la seva ocultació o alteració.

r) L'incompliment, total o parcial, d'altres obligacions o prohibicions que estableix aquesta Llei.

s) L'incompliment de les obligacions imposades pel Reglament (UE) núm. 995/2010 del Parlament Europeu i del Consell, de 20 d'octubre de 2010, pel qual s'estableixen les obligacions dels agents que comercialitzen fusta i productes de la fusta, quant a:

1r. La comercialització de fusta no aprofitada legalment i els seus productes derivats.

2n. L'absència de manteniment i avaluació d'un sistema de diligència deguda, ja sigui de manera individual o a través d'una entitat de supervisió.

3r. L'absència de col·laboració amb l'Administració competent en els controls efectuats per aquesta.

4t. La no adopció de mesures correctores expedides, si s'escau, per l'autoritat competent després de la realització del control corresponent.

5è. L'incompliment de l'obligació de traçabilitat i conservació d'aquesta informació a què estan subjectes els comerciants.

Són infraccions molt greus :

a) Les infraccions tipificades als paràgrafs a a n de l'article anterior, quan els fets constitutius de la infracció hagin causat a la forest danys amb uns costos de reposició iguals o superiors a 1.000.000 euros o el termini de reparació o restauració dels quals sigui superior a 10 anys.

b) La infracció tipificada al paràgraf ñ de l'article anterior, quan l'alteració de senyals i fites impedeixi determinar sobre el terreny els límits establerts legalment.

c) Les infraccions tipificades al paràgraf r de l'article anterior, quan el valor de la fusta objecte de l'incompliment superi els 200.000 euros.

d) La reincidència, entenent per aquesta que l'infractor hagi comès una infracció lleu,

greu o molt greu en el termini d'un any si és lleu, de dos anys si és greu i de cinc anys si és molt greu, comptats des que recaigui la resolució sancionadora ferma.

Són infraccions greus:

- a) Les infraccions tipificades als paràgrafs a a n de l'article anterior, quan els fets constitutius de la infracció hagin causat a la forest danys amb uns costos de reposició iguals o superiors a 10.000 euros i inferiors a 1.000.000 euros o el termini de reparació o restauració dels quals sigui inferior a 10 anys i superior a sis mesos.
- b) La infracció tipificada al paràgraf ñ de l'article anterior, quan l'alteració de senyals i fites no impedeixi identificar els límits reals de la forest pública separada.
- c) La infracció tipificada al paràgraf o de l'article anterior.
- d) Les infraccions tipificades al paràgraf r de l'article anterior, quan el valor de la fusta objecte de l'incompliment sigui igual o inferior a 200.000 euros però superior a 50.000 euros.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 405

- e) L'incompliment de les obligacions que recullen els subapartats 2n, 3r, 4t i 5è del paràgraf r de l'article anterior.
- f) La reincidència, entenent per aquesta que l'infractor hagi comès una infracció lleu, greu o molt greu en el termini d'un any si és lleu, de dos anys si és greu i de cinc anys si és molt greu, comptats des que recaigui la resolució sancionadora ferma.

Són infraccions lleus:

- a) Les infraccions tipificades als paràgrafs a a n de l'article anterior quan els fets constitutius de la infracció no hagin causat danys a la forest o quan, si n'han causat, tinguin uns costos de reposició inferiors a 10.000 euros o el termini per reparar-los o restaurar-los no excedeixi els sis mesos.
- b) Les infraccions tipificades als paràgrafs p i q de l'article anterior.
- c) Les infraccions tipificades al paràgraf r de l'article anterior, quan el valor de la fusta objecte d'incompliment no superi els 50.000 euros.

En els tots els casos d'infraccions tipificades al paràgraf r de l'article anterior, s'aplica com a sanció accessòria el comís dels béns comercialitzats que constitueixen l'objecte de la infracció, els quals s'han d'alienar per subhasta pública.

11.2.2. Mesures cautelars

L'Administració competent, o els seus agents de l'autoritat, poden adoptar les mesures de caràcter provisional que considerin necessàries, incloent-hi el decomís, per evitar la continuïtat del dany ocasionat per l'activitat presumptament infractora. A l'inici del procediment i d'acord amb la legislació aplicable en cada cas, l'Administració competent ha de ratificar aquestes mesures. Així mateix, pot imposar noves mesures cautelars per assegurar l'eficàcia de la resolució final que es pugui dictar.

11.2.2.1. Responsables de les infraccions

Són responsables de les infraccions que preveu aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que hi incorrin i, en particular, la persona que directament fa ci l'activitat infractora o la que ordeni l'esmentada activitat quan l'executor tingui amb aquella una relació contractual o de fet, sempre que es demostrï la seva dependència de l'ordenant.

Quan no sigui possible determinar el grau de participació de les diferents persones que hagin intervingut en la realització d'una infracció, la responsabilitat ha de ser solidària, sense perjudici del dret a repetir davant els altres participants, per part d'aquell o aquells que hagin afrontat les responsabilitats.

11.2.2.2. Prescripció de les infraccions

El termini de prescripció de les infraccions és de cinc anys per a les molt greus, tres anys per a les greus i un any per a les lleus .

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 406

El termini de prescripció comença a comptar a partir de la data en què la infracció s'hagi comès. Interromp la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador, i es reprèn el termini de prescripció si l'expedient sancionador està paralitzat durant un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

11.2.2.3. Responabilitat penal

Quan la infracció pugui ser constitutiva de delictes o falta, l'Administració instructora ha de posar en coneixement de l'òrgan judicial competent, i se suspèn la tramitació del procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no hagi dictat sentència ferma o resolució que posi fi al procés.

La sanció penal exclou la imposició de sanció administrativa en els casos en què s'aprecii la identitat del subjecte, del fet i del fonament. Si no s'ha considerat l'existència de delictes o falta, l'òrgan competent ha de continuar, si s'escau, l'expedient sancionador tenint en compte els fets declarats provats en la resolució ferma de l'òrgan judicial competent.

11.2.2.4. Quantia de les sancions

Les infraccions tipificades en aquest títol s'han de sancionar amb les multes següents:

- a) Les infraccions lleus, de 100 a 1.000 euros.
- b) Les infraccions greus, de 1.001 a 100.000 euros.
- c) Les infraccions molt greus, de 100.001 a 1.000.000 euros, llevat que l'import de la fusta comercialitzada indegudament, o el doble del cost de reposició del dany causat, siguin superiors al milió d'euros. En aquest cas, la sanció ha de ser equivalent a l'import més alt.

11.2.2.5. Reparació del dany i indemnització

Sense perjudici de les sancions penals o administratives que en cada cas escaiguin, l'infractor ha de reparar el dany causat en la forma i les condicions que fixi l'òrgan sancionador. Aquesta obligació és imprescriptible en el cas de danys al domini públic forestal.

La reparació té com a objectiu la restauració de la forest o ecosistema forestal a la situació prèvia als fets constitutius de la infracció sancionada. Als efectes d'aquesta Llei s'entén per restauració el retorn de la forest a l'estat anterior al dany, i per reparació, les mesures que s'adopten per aconseguir-ne la restauració. El causant del dany està obligat a indemnitzar la part dels danys que no puguin ser reparats, així com els perjudicis causats.

Així mateix, es pot requerir indemnització en els casos en què el benefici econòmic de l'infractor sigui superior a la sanció màxima prevista. Aquesta indemnització ha de ser com a màxim el doble de la quantia del benefici esmentat i, en el cas de forests declarades d'utilitat pública, s'ha d'ingressar al fons de millores que regula l'article 38.

Els danys ocasionats a la forest i el termini per a la seva reparació o restauració es determinen segons el criteri tècnic degudament motivat en la resolució sancionadora.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 407

11.2.2.6. Decomís

L'Administració competent pot acordar el decomís tant dels productes forestals obtinguts il·legalment com dels instruments i mitjans utilitzats en la comissió de la infracció .

Comís de l'entorn recollit il·legalment.

11.2.2.7. Prescripció de les sancions

Les sancions imposades per la comissió de faltes molt greus prescriuen al cap de cinc anys, mentre que les imposades per faltes greus o lleus ho fan al cap de dos anys i d'un any, respectivament.

El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar des de l'endemà del dia en què adquireixi fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció. Interromp la prescripció, la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, i torna a transcórrer el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per una causa no imputable a l'infractor.

11.2.3. Infraccions a la Llei 6/1988, de 30 de març, de restes de Catalunya

Constitueix infracció en matèria forestal la contravenció de qualsevol precepte d'aquesta Llei o de les disposicions reglamentàries que la desenvolupen. Especialment, són infraccions, d'acord amb aquesta Llei:

- a) Les tallades arreu no regulades per aquesta Llei i les fetes sense la deguda autorització o comunicació prèvia.
- b) L'aprofitament de fustes i llenyes en terrenys forestals sense l'autorització deguda o, en cas de disposar de projecte d'ordenació o pla tècnic aprovats o estar acollits a plans d'ordenació de recursos forestals que així ho prevegin, sense haver fet la comunicació prèvia per escrit a l'Administració forestal.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 408

- c) L'incompliment de les mesures cautelars dictades per l'Administració forestal per a la preservació de les masses forestals.
- d) La inhibició en la realització de les accions o les inversions establertes per aquesta Llei.
- e) L'aprofitament de terrenys forestals de tal manera que pugui provocar o accelerar la degradació del sòl o de la capa vegetal.
- f) El pasturatge en zones vedades d'acord amb aquesta Llei.
- g) L'incompliment de les mesures cautelars establertes per l'Administració forestal per a l'aprofitament o l'eliminació de biomassa forestal.
- h) Els aprofitaments forestals fets per persones que no reuneixen els requisits establerts per aquesta Llei.
- i) La rompuda de terrenys forestals sense l'autorització preceptiva o comunicació prèvia, o amb incompliment de les condicions establertes en l'autorització, en l'instrument d'ordenació forestal corresponent o en les disposicions que en regulen l'execució.
- j) L'incompliment de les disposicions dictades en matèria de prevenció d'incendis forestals.

Les infraccions poden ser lleus, greus o molt greus:

■ Són infraccions lleus les simples inobservances de les disposicions que estableix aquesta Llei, sempre que no calgui emprendre accions de reparació com a conseqüència de la infracció comesa.

■ Són infraccions greus la reincidència en la comissió d'infraccions lleus i les que comporten una alteració substancial dels terrenys forestals, sempre que hi hagi la

possibilitat de reparació de la realitat física alterada. Hi ha reincidència si, en el moment de cometre's la infracció, no ha transcorregut un any des de la imposició, per resolució ferma, d'una altra sanció amb motiu d'una infracció anàloga.

■ Són inf raccions molt greus la reincidència en la comissió d'infraccions greus i les que comporten una alteració substancial dels terrenys forestals que impossibilita o fa molt difícil la reparació de la realitat física alterada.

Els titulars de terrenys forestals són responsables de les infraccions que s'hi cometen si l'acció o l'omissió que han donat lloc a la infracció han estat comeses pel mateix titular o per persones vinculades a aquest mitjançant contracte de treball o de prestació de serveis.

Les infraccions al que disposa aquesta Llei són sancionades, sens perjudici d'exigir, si escau, les responsabilitats civils i penals que en poden derivar, de la manera següent:

a) Les infraccions lleus són sancionades amb una multa d'una quantia compresa entre 15.000 i 100.000 pessetes.

b) Les infraccions greus són sancionades amb una multa d'una quantia compresa entre 100.001 i 500.000 pessetes.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 409

c) Les infraccions molt greus són sancionades amb una multa d'una quantia compresa entre 500.001 i 5.000.000 de pessetes.

Dins aquests límits, la quantia de la multa corresponent a cada infracció es fixa tenint en compte la negligència, la intencionalitat, la quantia del benefici il·lícit, l'entitat i la importància dels danys causats i les possibilitats de reparació de la realitat física alterada. Aquestes circumstàncies poden ser agreujants o atenuants.

Els terminis de prescripció de les infraccions són de tres anys per a les molt greus, de dos anys per a les greus i de sis mesos per a les lleus, a comptar de la data en què s'hagi comès la infracció.

Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuran als tres anys, les imposades per faltes greus, als dos anys, i les imposades per faltes lleus, a l'any, a comptar des del dia següent a aquell en què adquireixi fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció.

El responsable de qualsevol infracció, a més del pagament de la multa, té l'obligació d'indemnitzar pels danys i els perjudicis causats.

El Departament competent en matèria de forests pot comissar els productes forestals obtinguts il·legalment.

11.2.4. Infraccions a la Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries

Són infraccions molt greus:

a) L'alteració de mollons, fites o indicadors de qualsevol classe, destinats a l'assenyalament dels límits de les vies pecuàries.

b) L'edificació o execució no autoritzada de qualsevol tipus d'obres en terrenys de vies pecuàries.

c) La instal·lació d'obstacles o la realització de qualsevol tipus d'acte que impedeixi totalment el trànsit de bestiar o previst per als altres usos compatibles o complementaris.

d) Les accions o omissions que causin dany o menyscabament en les vies pecuàries o n'impedeixin l'ús, així com la seva ocupació sense el títol administratiu adequat.

Són infraccions greus:

a) La rompuda o plantació no autoritzada que es faci en qualsevol via pecuària.

b) La realització d'abocaments o el vessament de residus en l'àmbit delimitat d'una via

pecuària.

c) La tallada o tala no autoritzada dels arbres que hi hagi a les vies pecuàries.

d) L'aprofitament no autoritzat dels fruits o productes de les vies pecuàries no utilitzables pel bestiar.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 410

e) La realització d'obres o instal·lacions no autoritzades de naturalesa provisional en les vies pecuàries.

f) L'obstrucció de l'exercici de les funcions de policia, inspecció o vigilància que preveu aquesta Llei.

g) Haver estat sancionat, per resolució ferma, per la comissió de dues faltes lleus en un període de sis mesos.

Són infraccions lleus:

a) Les accions o omissions que causin dany o menyscabament en les vies pecuàries, sense que impedeixin el trànsit de bestiar o altres usos compatibles o complementaris.

b) L'incompliment de les condicions que estableixin els títols administratius corresponents.

c) L'incompliment total o parcial de les prohibicions que estableix aquesta Llei i l'omissió d'actuacions que siguin obligatòries d'acord amb aquestes.

Les infraccions administratives contra el que disposa aquesta Llei prescriuen: en el termini de cinc anys les molt greus, en el de tres anys les greus i en el d'un any les lleus.

Les sancions imposades per la comissió de faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys, mentre que les imposades per faltes greus o lleus ho fan al cap de dos anys o al cap de l'any, respectivament.

El termini de prescripció de les infraccions comença a comptar des del dia en què la infracció s'hagi comès o des del dia en què finalitzi l'acció.

11.2.5. Normativa de referència

- Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests

- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya

- Llei 3/1995, de 23 de març, de vies pecuàries

Forests: concepte i classificació

11.3.1. Forests públiques i forests privades

Per raó de la seva titularitat les forests poden ser públiques o privades. Són forests públiques les que pertanyen al patrimoni de l'Estat, al de la Generalitat, al de les entitats locals i al de les altres entitats de dret públic.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 411

Les forests veïnals de mancomú són forests privades que tenen una naturalesa especial derivada de la seva propietat en comú sense assignació de quotes, la seva titularitat és dels veïns que en cada moment integrin el grup comunitari de què es tracti, i estan subjectes a les limitacions d'indivisibilitat, inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat. Sense perjudici del que preveu la Llei 55/1980, d'11 de novembre, de forests veïnals de mancomú, se'ls ha d'aplicar el que es disposa per a les forests privades.

Els terrenys forestals comunals o assimilats per tradició es regulen per les disposicions que aquesta Llei estableix per als terrenys forestals de propietat pública.

Són terrenys forestals de propietat privada els que pertanyen a persones físiques o jurídiques de dret privat, sigui individualment o sigui en règim de copropietat.

11.3.2. Forests de domini públic

Són de domini públic o demaniais i integren el domini públic forestal:

a) Per raons de servei públic, les forests incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública.

b) Les forests comunals, pertanyents a les entitats locals, mentre el seu aprofitament correspongui al comú dels veïns.

c) Les altres forests que, sense complir les característiques anteriors, han estat afectades a un ús o servei públic.

Les forests del domini públic forestal són inalienables, imprescriptibles i inembargables i no estan subjectes a cap tribut que gravi la seva titularitat.

L'Administració gestora de les forests demaniais pot donar caràcter públic als usos respectuosos amb el medi natural, sempre que es facin sense ànim de lucre i d'acord amb la normativa vigent, en particular amb el que preveuen els instruments de planificació i gestió aplicables, i quan siguin compatibles amb els aprofitaments, les autoritzacions o les concessions legalment establerts.

L'Administració gestora de les forests demaniais ha de sotmetre a atorgament d'autoritzacions les activitats que, d'acord amb la normativa autonòmica, la requereixin per la seva intensitat, perillositat o rendibilitat.

L'Administració gestora de les forests demaniais ha de sotmetre a atorgament de concessió totes les activitats que impliquin una utilització privativa del domini públic forestal.

11.3.3. Forests patrimonials

Són forests patrimonials les de propietat pública que no siguin demaniais.

La usucapció o prescripció adquisitiva de les forests patrimonials només es dona mitjançant la possessió en concepte de propietari, pública, pacífica i no interrompuda durant 30 anys.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 412

S'entén interrompuda la possessió als efectes de la prescripció per la realització d'aprofitaments forestals, per la iniciació d'expedients sancionadors o per qualsevol acte possessori efectuat per l'Administració titular o gestora de la forest.

11.3.4. Forests catalogades d'utilitat pública

El Departament competent en matèria de boscos pot declarar d'utilitat pública i incloure al Catàleg de forests d'utilitat pública les forests públiques compreses en algun dels supòsits següents:

a) Les que siguin essencials per a la protecció del sòl davant processos d'erosió.

b) Les situades en capçaleres de conques hidrogràfiques i les altres que contribueixin decisivament a la regulació del règim hidrològic, incloses les que estiguin en els perímetres de protecció de les captacions superficials i subterrànies d'aigua, i evitin o redueixin allaus, riades i inundacions, defensin poblacions, cultius i infraestructures, o millorin el proveïment d'aigua en quantitat o qualitat.

c) Les que evitin o redueixin els desprendiments de terres o roques i l'aterrament d'embassaments i les que protegeixin cultius i infraestructures contra el vent.

d) Les que, sense complir plenament en el seu estat actual les característiques que descriuen els paràgrafs a, b o c, es destinen a la repoblació o millora forestal amb les finalitats de protecció que s'hi indiquin.

e) Les que contribueixin a la conservació de la diversitat biològica a través del manteniment dels sistemes ecològics, la protecció de la flora i la fauna o la preservació de la diversitat genètica i, en particular, les que constitueixin o formin

part d'espais naturals protegits, zones d'especial protecció per a les aus, zones d'especial conservació, llocs d'interès geològic o altres figures legals de protecció, així com les que constitueixin elements rellevants del paisatge.

f) Les altres que estableixi la comunitat autònoma en la seva legislació.

El Catàleg de Forests d'Utilitat Pública de Catalunya és un registre públic de caràcter administratiu en què s'inscriuen totes les forests declarades d'utilitat pública.

Els terrenys forestals inclosos en el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública s'agrupen en:

a) Terrenys forestals de titularitat pública situats a les capçaleres de les xarxes hidrogràfiques i amb masses forestals arbrades.

b) Terrenys forestals de titularitat pública situats a les ribes de rius, rieres i torrents.

c) Terrenys forestals de titularitat pública pròxims a poblacions la funció dels quals respon a criteris d'esbarjo i de protecció del paisatge.

Aquesta classificació dels terrenys forestals pretén:

■ Pel que fa als terrenys compresos en l'apartat 1.a), protegir el terreny de l'erosió i obtenir productes forestals de qualitat.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 413

■ Pel que fa als terrenys compresos en l'apartat 1.b), fer compatible la protecció del terreny amb la producció agrícola i forestal.

■ Pel que fa als terrenys compresos en l'apartat 1.c), conservar el terreny i contribuir al foment del lleure en contacte amb la natura.

11.3.5. Forests protectores

Es poden declarar protectores les forests o els terrenys forestals de titularitat privada que compleixin alguna de les condicions que s'estableix per a les forests catalogades d'utilitat pública.

El Departament competent en matèria de boscos les ha d'inscriure en el Catàleg de Forests Protectores de Catalunya, que és de caràcter administratiu, i en el qual hi consten les càrregues, els gravàmens i altres drets reals que suporten les forests incloses en ells.

La gestió de les forests protectores correspon als seus propietaris, sense perjudici del que disposa la legislació específica. El gestor ha de presentar a l'Administració forestal de la comunitat autònoma el projecte d'ordenació de forests o pla d'ordenació corresponent, en cas de no disposar d'un instrument de planificació d'ordenació de recursos naturals o forestal vigent a la zona.

Les limitacions que s'estableixin en la gestió de les forests protectores per raó de les funcions ecològiques, de protecció o socials que compleixen es poden compensar econòmicament en els termes que preveu la Llei.

11.3.6. Catàlegs de Forests d'Utilitat Pública i Protectores

Els Catàlegs de Forests d'Utilitat Pública i Protectores han de fer constar les servituds i els altres drets reals que graven els terrenys forestals que hi són inscrits.

El Departament competent en matèria de forests pot autoritzar la concessió de servituds i de drets d'ocupació sobre els terrenys forestals inscrits en els catàlegs, si són compatibles amb el caràcter d'utilitat pública o protector d'aquells. Els drets d'ocupació atorgats ho són sempre per un temps determinat.

El Departament competent en matèria de forests pot declarar, mitjançant resolució motivada, la incompatibilitat de servituds i drets d'ocupació amb el caràcter d'utilitat pública o protector dels terrenys forestals inscrits en els catàlegs, amb indemnització prèvia dels titulars. La declaració pot donar lloc a l'extinció dels drets damunt dits.

Els ingressos derivats de la constitució de servituds o de l'atorgament de drets

d'ocupació tenen la consideració d'aprofitaments als efectes econòmics de la gestió dels terrenys forestals de propietat pública.

11.3.7. Gestió de les Forests d'Utilitat Pública i Protectores

La gestió dels terrenys forestals d'utilitat pública o protectors correspon als titulars d'aquests, els quals gaudeixen dels ajuts preferents establerts p el Departament competent en matèria de boscos i dels beneficis fiscals que hom determini.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 414

L'Administració forestal exerceix el control de la gestió realitzada pels titulars dels terrenys.

L'Administració forestal ha de gestionar els terrenys forestals declarats d'utilitat pública o protectors si així s'acorda entre el titular i l'Administració forestal, mitjançant el conveni de gestió corresponent, el qual ha de determinar les obligacions de cada part i la reinversió dels ingressos.

L'Administració forestal es pot irrogar la gestió dels terrenys si llurs titulars no compleixen les previsions establertes pels Plans.

11.3.8. Gestió de les forests privades

La gestió dels terrenys forestals de propietat privada correspon als titulars d'aquests terrenys, en les condicions que estableix la normativa.

L'ús dels terrenys forestals ha de garantir la disponibilitat futura dels recursos naturals renovables i la conservació dinàmica del medi forestal.

11.3.9. Normativa de referència

- Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests

- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya

- Ordre de 26 de novembre de 1993, per la qual es determinen els continguts del catàleg de forests d'utilitat pública de Catalunya i s'estableixen els tràmits per la seva actualització

Condicions normatives dels aprofitaments

forestals regulats: fusta, llenya, suro, pinya, tòfona, ús domèstic i desarrelament d'arbres.

11.4.1. Introducció

Els aprofitaments dels productes forestals s'han de fer segons els principis de persistència, conservació i millora de les masses forestals. Poden ésser objecte d'aprofitament forestal les fustes, les llenyes, les escorces, les pastures, els fruits, les resines, les plantes aromàtiques, les plantes medicinals, els bolets (incloses les tòfones), els productes apícoles i, en general, els altres productes propis dels terrenys forestals.

El titular de la forest és en tots els casos el propietari dels recursos forestals produïts a la seva forest, inclosos els fruits espontanis, i té dret al seu aprofitament de conformitat amb les normes.

Els aprofitaments dels recursos forestals s'han de fer d'acord amb les prescripcions per a la gestió de forests que estableixen els plans d'ordenació de recursos forestals corresponents, quan n'hi hagi. També s'han d'ajustar, si s'escau, al que es consigni

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 415

concretament en el projecte d'ordenació de forests, pla d'ordenació o instrument de gestió equivalent vigent.

Els aprofitaments en les forests afectades per les zones de servitud, policia o afecció

dels dominis públics hidràulic, marítim -terrestre, de carreteres o ferroviari no requereixen l'autorització dels òrgans competents dels dominis esmentats, sempre que aquestes forests disposin d'instruments de gestió l'aprovació dels quals per part de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma hagi rebut l'informe favorable dels òrgans de gestió dels dominis públics esmentats.

Els aprofitaments d'escorces, fruits, resines, plantes aromàtiques, plantes medicinals, bolets (incloses les tòfones), productes apícoles que constin en projectes d'ordenació o en plans tècnics aprovats s'han de comunicar prèviament a l'Administració forestal.

El règim de control dels aprofitaments dels productes forestals assenyalats que no constin en projectes d'ordenació o en plans tècnics aprovats és el de comunicació prèvia acompanyada de declaració responsable, en els termes que s'estableixin reglamentàriament. No obstant això, se subjecten a autorització els aprofitaments que puguin malmetre l'equilibri de l'ecosistema del bosc o la persistència de les espècies.

11.4.2. Aprofitaments de fusta i llenyosos

11.4.2.1. Amb Instrument d'Ordenació Forestal

L'aprofitament de fustes i llenyes en terrenys forestals de propietat privada que disposen de projectes d'ordenació, de plans tècnics aprovats, o estiguin acompanyats a plans d'ordenació de recursos forestals i així ho prevegin d'acord amb el que especifica aquesta llei, no necessita autorització. N'hi ha prou amb la comunicació prèvia (10 dies), per escrit, a l'Administració forestal.

Es requereix l'autorització de l'Administració forestal per a tots els aprofitaments de fustes i llenyes no continguts en els projectes d'ordenació o en els plans tècnics aprovats o plans d'ordenació de recursos forestals.

Excepcionalment, es poden autoritzar aprofitaments forestals no continguts en els programes aprovats, sempre que tinguin com a motiu causes de força major, accidents naturals o incendis forestals. Tanmateix, és suficient la comunicació prèvia establerta per l'apartat 1 si es tracta d'aprofitaments en terrenys forestals temporals.

Les autoritzacions a què fan referència els apartats anteriors es concediran en el termini de 3 mesos. La manca de resolució expressa en l'esmentat termini tindrà efectes estimatoris.

11.4.2.2. Sense Instrument d'Ordenació Forestal

En els terrenys forestals que no tenen projecte d'ordenació ni plans tècnics aprovats, ni estan acompanyats a plans d'ordenació de recursos forestals, cal l'autorització prèvia del departament competent en matèria forestal per a portar a terme l'aprofitament de fustes i llenyes.

La manca de resolució expressa sobre les autoritzacions en el termini de tres mesos té efectes estimatoris.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 416

En cas d'aprofitaments de fusta o llenyosos de torn curt o domèstics d'una quantia inferior; en aquest cas ha de comunicar, mitjançant una nova declaració responsable, que concorren les circumstàncies per les quals no cal l'autorització esmentada.

Es consideren aprofitaments de torn curt els que tinguin un torn inferior a 20 anys i els aprofitaments de les espècies i torns tractats conjuntament que determinin les comunitats autònomes per al seu territori. Es consideren aprofitaments de quantia inferior als de menys de 10 metres cúbics de fusta o 20 esters de llenya, llevat que les comunitats autònomes estableixin per al seu territori unes quanties més baixes.

El titular d'un aprofitament de fusta o llenya dels productes del qual siguin objecte de comercialització ha de comunicar la quantia obtinguda realment a l'òrgan forestal

autonòmic en el termini màxim d'un mes des de la finalització i d'acord amb els procediments que s'estableixin a l'efecte.

11.4.3. Tallades arreu

Per a fer les tallades arreu cal, en tots els casos, l'autorització de l'Administració forestal o la comunicació prèvia per escrit a aquesta Administració. Estan sotmesos a comunicació prèvia els supòsits següents:

- a) Quan les tallades es fan sobre espècies de creixement ràpid. A Catalunya tenen la consideració de creixement ràpid les següents espècies: àlber (*Populus alba*), Pollancre (*Populus nigra*), Pollancre híbrids (*Populus x canadensis*), Salzes (*Salix* sp.), Vern (*Alnus glutinosa*), Eucaliptus (*Eucalyptus* sp.) i plàtan (*Platanus hybrida*).
- b) Quan les tallades són previstes pels projectes d'ordenació o pels plans tècnics de gestió i millora forestal o estiguin acompanyats a plans d'ordenació de recursos forestals, i aquests darrers ho prevegin d'aquesta manera.
- c) Quan, com a conseqüència d'un incendi forestal o d'altres causes de destrucció, els arbres són morts.
- d) Quan les tallades són necessàries per a la construcció o la conservació d'instal·lacions, obres o infraestructures legalment autoritzades.
- e) Quan les tallades són necessàries per a l'execució de rompedors legalment autoritzades.
- f) Quan s'han de fer en els terrenys forestals activitats extractives legalment autoritzades.
- g) Quan, d'acord amb els tractaments silvícoles de l'espècie, les tallades són les adequades per al millorament, la regeneració i l'aprofitament i inferiors o iguals a dues hectàrees de superfície.

L'autorització es pot concedir en els supòsits següents:

- a) Quan d'acord amb els tractaments silvícoles de l'espècie, les tallades són les adequades per a la millora, la regeneració i l'aprofitament i superiors a dues hectàrees de superfície.
 - b) Quan s'han d'adoptar mesures extraordinàries per raons de protecció fitosanitària.
- Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 417

- c) Quan s'han d'establir tallafocs o bandes de protecció sota línies de conducció elèctrica o sonora.

La manca de notificació de la resolució expressa sobre les autoritzacions en el termini de tres mesos té efectes estimatoris.

La concessió o l'autorització d'activitats extractives a cel obert és condicionada a la reconstrucció simultània dels terrenys forestals.

Inspecció de tallada d'arbres

11.4.4. Pasturatge

L'Administració forestal pot vedar temporalment el pasturatge en els indrets que calgui per a assegurar l'èxit de la reforestació o de la regeneració naturals. Igualment pot limitar els aprofitaments ramaders sobre terrenys erosionables, si han produït degradació del sòl o de la capa vegetal.

L'aprofitament de pastures s'ha de fer tenint cura de no degradar el sòl ni la capa vegetal necessària per a la protecció dels terrenys contra l'erosió.

El Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca ha de vetllar perquè no disminueixi la superfície total de les pastures a Catalunya ni la qualitat d'aquestes, i ha de fixar, amb aquesta finalitat, les mesures que siguin necessàries.

11.4.5. De la realització i el control dels aprofitaments

Els agents rurals i els agents de l'autoritat en general poden exigir a tota persona que realitzi algun dels aprofitaments forestals que necessiten autorització o llicència la presentació del document corresponent que empari les dites operacions, lliurat o aprovat per l'Administració forestal.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 418

Si és suficient la comunicació per escrit de la realització dels aprofitaments cal mostrar a l'agent de l'autoritat el document justificatiu de la dita comunicació. A manca d'aquests documents, els agents de l'autoritat poden aturar provisionalment els aprofitaments, i n'han de donar compte a l'Administració forestal, la qual ha de resoldre sobre la legalitat de les operacions aturades.

El desembosc i el transport de productes forestals s'han de fer mitjançant les pistes i els camins existents o previstos en els Projectes d'Ordenació o en els Plans Tècnics aprovats. Si cal construir altres vies de desembosc, el titular és obligat a complir les condicions fixades per l'Administració forestal i a deixar els terrenys forestals en bones condicions.

Una vegada acabat l'aprofitament, els terrenys forestals han de restar en condicions tals que no comportin cap perill per a la integritat de les masses forestals. El Departament competent en matèria de forests i les entitats locals poden ordenar la retirada del material de restes d'aprofitaments, si el Departament considera que hi ha una situació d'alt risc, i pot arribar fins a l'execució subsidiària a càrrec dels responsables.

11.4.6. Cooperatives, empreses i indústries forestals

El Departament competent en matèria de forests ha de crear registres de cooperatives, empreses i indústries forestals, tant de les empreses que efectuïn treballs o aprofitaments forestals a les forests com de les indústries forestals, incloent-hi les de serra, xapa, taulers, pasta, paper i suro, resina, biomassa, olis, pinyó, castanya, bolets i trufes, així com qualsevol altre aprofitament forestal.

Les empreses que es volen dedicar a l'aprofitament de fustes, llenyes i escorces han de presentar una comunicació prèvia davant de l'òrgan competent en matèria forestal de l'Administració de la Generalitat, i han de complir els requisits que es determinin per reglament. La manifestació del compliment d'aquests requisits es fa mitjançant una declaració responsable en els termes que preveu la normativa sobre règim jurídic i procediment administratiu.

Totes les indústries forestals tenen l'obligació de subministrar, a efectes estadístics, la informació relativa a les característiques de llurs instal·lacions i activitats, i també un inventari que detalli llurs necessitats de productes forestals.

Les cooperatives, empreses i indústries forestals han de facilitar anualment al Departament competent en matèria de forests, a efectes estadístics, les dades relatives a la seva activitat, en particular, la producció, transformació i comercialització dels seus productes forestals.

Aquests requisits no són necessaris si els aprofitaments són fets directament per les persones titulars dels terrenys forestals en llurs predis.

11.4.7. Extracció d'arbres morts per incendis forestals

Per extraure els arbres afectats per incendis forestals que no tinguin cap possibilitat de sobreviure serà suficient la notificació prèvia al Departament competent en matèria de forests.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 419

La notificació prèvia serà realitzada pel titular del terreny o persona a qui ell autoritzi i s'hi indicarà la finca objecte dels treballs, el volum total estimat que s'extraurà i, si s'escau, la necessitat de fer camins de desembosc o camins forestals.

Atès el caràcter excepcional del procediment i sens perjudici de les sancions que corresponguin, els treballs seran immediatament aturats si es comprova que entre els peus tallats hi ha exemplars que tingui n possibilitat de sobreviure.

Quan per als treballs d'extracció calgui fer camins de desembosc o camins forestals que puguin ocasionar processos erosius, hauran de ser restaurats o incorporats al paisatge un cop finalitzada la seva utilitat i abans de donar per acabats els treballs.

Es comunicarà al Departament competent en matèria de forests i al Centre de la Propietat Forestal, si s'escau, el final dels treballs i el volum total dels arbres extrets.

11.4.8. Aprofitament del suro

11.4.8.1. Definicions

- Pelagrí: producte de la lleva de l'alzina surera que es realitza per primera vegada.
- Suro: producte de la lleva de l'alzina surera procedent d'una zona de la planta de la qual amb anterioritat se n'havia extret el pelagrí.
- Despelagrinar: acció sobre la planta per a l'obtenció del pelagrí.
- Pelar: acció sobre la planta per a l'obtenció del suro.
- Lleva o pela: resultat de l'acció de despelagrinar o pelar.
- Sureda: bosc integrat preferentment per l'espècie *Quercus suber* (alzina surera).

11.4.8.2. Autoritzacions i comunicacions

Des del 2014 els aprofitaments de suro i pelagrí deixen de ser en règim d'autorització per a les finques sense IOF, i passen a ser en règim de comunicació prèvia.

S'aturarà la lleva quan es comprovi que per l'execució mal feta es produeixin danys a la capa generativa. També s'aturarà durant els dies de pluges contínues en èpoques de calors excessives i amb vents càlids.

Si l'aprofitament no s'hagués executat abans del 30 d'octubre de l'any en curs, la comunicació quedarà anul·lada.

Un cop finalitzat l'aprofitament, el propietari ho comunicarà al Departament competent en matèria de forests perquè es pugui realitzar el reconeixement final, a fi de comprovar-ne la correcta execució.

11.4.8.3. Període hàbil

El període de la lleva del pelagrí i del suro serà comprès entre l'1 de juny i el 30 de setembre. Aquest període es podrà avançar des del 15 de maig perllongar fins al 30 de setembre.

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 420

d'octubre si la climatologia permet la circulació de la saba i, per tant, es pugui realitzar la lleva sense perjudicar la planta per dificultats d'extracció.

La lleva del pelagrí i del suro es podrà realitzar a la vegada a la mateixa parcel·la.

11.4.8.4. Condicions de realització

La lleva, tant del suro com del pelagrí, només es podrà realitzar a les plantes d'alzina surera que tinguin un perímetre mínim de 65 cm a l'alçada d'1,30 m del sòl. L'altura màxima de la lleva del pelagrí no serà superior al doble del perímetre del tronc a 1,30 m del sòl. El període entre lleva i lleva serà el comprès entre els 12 i els 16 anys d'acord amb la vitalitat de la planta i les característiques del producte que es vol obtenir. No es podran despelagrinar les arrels que sobresurtin del terreny. La lleva es farà de forma total fins a l'altura permesa. No es deixarà cap tros de suro al peu de la planta,

exceptuant el que no segueixi. Els talls longitudinals i transversals necessaris per a la lleva es faran molt acuradament i sense ferir la capa generativa de la planta. Les eines emprades per a la lleva i en els tractaments silvícoles de les suredes en les quals es manifesta la presència de fongs dels gèneres *Hypoxylon*, *Phytophthora* i *Diplodia* relacionats amb l'"escaldat" del suro i el xancre, es desinfectaran amb una solució de sulfat ferrós al 50% o altres productes adients.

Abans de l'inici de les operacions de la lleva autoritzada s'haurà de netejar de matolls la superfície al voltant de la planta compresa en un cercle d'1 m de radi.

En les suredes de producció es podran realitzar aclarides per arribar a una densitat òptima, estimada entre 250 i 400 plantes per ha.

Quan es realitzi la lleva de pelagré d'una rebrollada, caldrà comprovar solament el perímetre del brot més gruixut, que és el que ha de quedar. Els altres brots es poden espelagrinar sense limitació, però s'han d'eliminar en una posterior aclarida abans de la següent temporada de pela.

11.4.9. Aprofitament de pinyes de pi pinyer

S'entén per recol·lecció de pinyes l'aprofitament de la pinya de l'espècie pi pinyer (*Pinus pinea*).

11.4.9.1. Llicència i autoritzacions

Per a la recollida i el comerç de la pinya del pi pinyer serà indispensable la possessió de llicència, d'un any de validesa, que s'expedirà el departament competent en matèria de forests.

La possessió d'aquesta llicència no exclou de l'obligació de demanar l'autorització escrita al titular del terreny en el qual es realitza la recollida; a l'autorització s'hi farà constar nom, cognoms, DNI, domicili, finca a la qual es refereix l'autorització i termini de vigència.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 421

És obligatori portar la llicència i autorització durant les activitats realitzades al bosc.

Tant aquesta llicència com l'autorització esmentada en l'apartat anterior hauran de ser exhibides a requeriment de qualsevol agent de l'autoritat o funcionari del Departament competent en matèria de forests.

Modalitats de llicència :

a) Llicència individual, que s'estendrà a petició de qualsevol persona física i que únicament empararà el seu titular.

b) Llicència col·lectiva, que s'estendrà a petició de qualsevol persona física o jurídica i que empararà el seu titular i les persones que treballin per a ell i de l'actuació dels quals ell se'n fa responsable.

11.4.9.2. Temporada hàbil

La recol·lecció de pinyes es podrà realitzar exclusivament entre l'1 de novembre i el 15 de maig. Fora d'aquest període, queda prohibit recollir-ne. El Departament competent en matèria de forests podrà, per cada temporada i en funció de la climatologia, avançar o retardar el període hàbil de recol·lecció un màxim de 15 dies.

11.4.9.3. Recol·lecció de pinyes

La recol·lecció s'haurà de realitzar amb mitjans manuals o mecànics, de tal manera que no es causin danys als troncs o a les branques de l'arbre. Queda prohibit l'ús de serres, destrals o similars.

Els recol·lectors hauran de deixar a l'arbre un mínim de cinc pinyes, de manera que se'n garanteixi suficientment la reproducció.

11.4.9.4. Senyalització dels terrenys

El titular d'un terreny forestal es pot reservar la recollida de pinyes senyalitzant les zones amb el rètol del model F -02 "Recollida de pinyes reservada", d'acord amb el que estableix l'annex de la present Ordre. Es crea en el Departament competent en matèria de forests el Registre de zones de recollida de pinyes reservada

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 422

11.4.9.5. Comercialització de les pinyes

La venda de les pinyes a les indústries i els compradors intermedis tan sols podran realitzar-la els recol·lectors en possessió de llicència.

Les indústries i els compradors intermediaris només podran adquirir les pinyes de recol·lectors en possessió de la corresponent llicència vigent i hauran de portar un llibre de registre de compres en el qual figurarà la data, la quantitat comprada, el nom, el número de llicència i la residència del proveïdor.

Les pinyes obtingudes il·legalment, i també les eines, els instruments i els mitjans utilitzats per a la seva recollida, seran objecte de comís.

Comís de pinyes de pi pinyer obtingudes il·legalment.

11.4.10. Aprofitament de la tòfona

El sector tofoner constitueix a Catalunya una important font d'ingressos per a un determinat segment de la població rural, especialment la de moltes comarques deprimides i també la de zones de muntanya. La normativa regula els aprofitaments i pretén una gestió ordenada que pugui fer compatible l'explotació econòmica i la preservació del patrimoni forestal, aportant sistemes de control i mecanismes de protecció de les tofoneres, fomentant alhora l'associacionisme dels tofonaires.

11.4.10.1. Definicions

a) Tòfona: cos fructífer dels fongs ascomicets del gènere *Tuber*. Resten exclusos de la present definició i, per tant, no són considerats tòfones, els fongs dels gèneres *Terfezia* i *Tirmania*.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 423

b) Tòfona negra: *Tuber melanosporum*.

c) Tòfona magenca: *Tuber brumale*.

d) Tòfona d'estiu: *Tuber aestivum*.

e) Tòfona verda: tòfona que no ha assolit el desenvolupament, olor, color i grau de maduresa òptims.

f) Tòfona fresca: tòfona recollida recentment, en el seu estat de maduresa adequat.

g) Tofonaire: recol·lector de tòfones.

11.4.10.2. Llicència de tofonaire i permís de la propietat dels terrenys

Per a la recollida i el comerç de la tòfona fresca és indispensable la possessió de la llicència de tofonaire, degudament actualitzada.

La llicència té validesa en el període comprès entre l'inici de la campanya de recollida de l'hivern (15 de novembre) i el final de la campanya de recollida d'estiu (15 d'agost), i s'ha de renovar cada any.

La llicència de tofonaire l'expedeix el Departament competent en matèria de forests, únicament en el període comprès de s de l'1 de s etembre fins al 15 de novembre.

La possessió d'aquesta llicència no exclou de l'obligació de demanar autorització al titular del terreny. L'autorització esmentada haurà de fer -se per escrit, especificant:

a) Identificació del titular del terreny.

b) Identificació del tofonaire autoritzat o bé, si s'escau, de l'agrupació de tofonaires autoritzada.

c) Identificació del terreny, finca o paratge per al qual s'estén l'autorització.

d) Període d e temps per al qual és vàlida l'autorització.

És obligatori portar l'original de la llicència de tofonaire durant les activitats de recollida i comerç. Tant aquesta llicència com l'autorització esmentada en l'apartat anterior hauran de ser exhibides a r equeriment de qualsevol agent de l'autoritat o funcionari del Departament competent en matèria de forests q ue acrediti la seva condició.

11.4.10.3. Recollida de tòfones

Queda prohibida la recol·lecció, comercialització i industrialització de tòfona verda en qualsevol època. S'admet com a únic sistema vàlid la recerca amb gossos degudament ensinistrats i l'extracció amb l'ajut del cercatòfones, descrit gràficament a l'Ordre de 31 d'octubre de 1986:

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 424

Queda pro hibit:

a) La recollida de tòfones amb pics, pales, aixades o qualsevol altre sistema que perjudiqui la recuperació de les tofoneres i, en concret, les eines amb angle.

b) El rastreig manual o mecànic, és a dir, les "cavad es".

Els sots produïts seran reomplerts immediatament amb la mateixa terra extreta.

11.4.10.4. Temporada hàbil

La recol·lecció de cada tipus de tòfona podrà realitzar -se exclusivament en els períodes de temps o les te mporades autoritzades següents:

a) Temporada d'hivern: Tuber melanosporum i Tuber brumale, del 15 de novembre al 15 de març.

b) Temporada d'estiu: Tuber aestivum, de l'1 de maig al 15 d'agost.

El Departament competent en matèria de forests podrà, per a cada temporada, i en funció de la climatologia, retardar el començament del període hàbil de recollida de la tòfona d'hivern fins a un màxim de quinze dies, amb la consulta prèvia a les associacions de tofonaires legalment co nstituïdes.

Queda prohibida la circulació i venda de tòfona fresca a partir d'una setmana després d'haver -se acabat el període de recol·lecció.

11.4.10.5. Senyalització

El titular d'un terreny forestal es pot reservar la recoll ida de tòfona senyalitzant les zones amb un rètol que ho indiqui, amb la inscripció "Recollida de tòfona reservada", d'acord amb el que estableix la Resolució de 28 de novembre de 1983.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 425

El Departament competent en matèria de forests té el Registre de zones de r ecollida

de tòfona reservada.

11.4.10.6. Comercialització de la tòfona fresca

La comercialització de la tòfona fresca tan sols podrà ser realitzada pels tofonaires en possessió de llicència actualitzada o les seves agrupacions degudament registrades.

Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores no podran tenir tòfona fresca fora de la temporada hàbil i dels set dies naturals immediatament posteriors a la finalització d'aquest període.

Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores tan sols podran adquirir la tòfona als tofonaires que estiguin en possessió de la llicència degudament actualitzada, o bé a les seves agrupacions, formalment constituïdes. Així mateix, el producte adquirit haurà de trobar-se en les degudes condicions de maduresa.

Les indústries i empreses elaboradores, transformadores o comercialitzadores del sector tofoner hauran de portar un llibre de Registre de compres, que serà segellat i diligenciat en els serveis territorials del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que siguin competents per raó de la ubicació geogràfica de l'empresa.

En el llibre de Registre de compres s'inscriuran totes les adquisicions de tòfones realitzades per l'empresa de què es tracti, fent-hi constar:

- a) La data d'adquisició.
- b) La quantitat comprada.
- c) El tipus de tòfona.
- d) La identificació del proveïdor.
- e) El número de la llicència de tofonaire del proveïdor o bé el nom i el número de registre de l'agrupació de tofonaires.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 426

11.4.11. Aprofitament de fusta i llenya per a ús domèstic

La Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya, preveu per als terrenys forestals que no tenen projecte d'ordenació ni plans tècnics generals la necessitat de sol·licitar autorització per realitzar aprofitaments de fustes, llenyes i escorces.

Hi ha, però, aprofitaments que pel seu petit volum i per la seva finalitat, l'ús domèstic dins de la pròpia explotació, poden tenir un tractament diferent dels que es porten a terme amb finalitat lucrativa.

Es consideren aprofitaments forestals per a ús domèstic aquells que no superen les 2 tones de fusta i la llenya de l'any que s'utilitza per al consum dins de la mateixa explotació, sempre que siguin inferiors als 20 esteris.

Per dur a terme un aprofitament per a ús domèstic en terrenys forestals que no tenen projecte d'ordenació ni plans tècnics aprovats, no serà necessària autorització de l'Administració forestal, però caldrà que es notifiqui al Departament competent en matèria de forests, amb quinze dies d'antelació al seu inici, indicant la zona i la quantitat que es pensa aprofitar.

Excepcionalment, i si l'aprofitament notificat pot comportar danys irreparables al medi, el Departament competent en matèria de forests pot prohibir la seva realització.

Comís de tòfones i cercatòfones

11.4.12. Desarrelament d'arbres i arbustos

Les actuacions de desarrelament d'arbres i arbustos realitzades en terrenys forestals, generalment destinades a jardineria, tenen una regulació específica. S'entén per arbust la planta generalment ramificada des de la base, d'uns 5 metres d'alçada màxima, i mancada de tronc principal. S'entén per arbre els arbres i també els arbustos amb forma d'arbre.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 427
S'exclouen d'aquesta regulació els aprofitaments de superfícies destinades expressament al conreu d'arbres ornamentals previstes a l'article 3.1.c) de la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.

11.4.12.1. Comunicació prèvia

Per realitzar l'activitat de desarrelament, les persones titulars de finques forestals amb instrument d'ordenació forestal aprovat i vigent que inclogui el desarrelament d'arbres i arbustos han de presentar, amb una antelació mínima de 10 dies, una comunicació prèvia al departament competent en matèria de boscos.

La comunicació prèvia es presenta davant el departament competent en matèria de boscos si es tracta de finques de titularitat pública o al Centre de la Propietat Forestal si es tracta de finques de titularitat privada en un imprès normalitzat.

Quan es tracti d'aprofitaments de rodals de masses arbustives, cal que l'instrument d'ordenació forestal especifiqui la superfície afectada.

L'interessat disposa del termini d'un any per realitzar el desarrelament, el qual es pot fer un cop transcorreguts 10 dies des de la presentació de la comunicació prèvia. Un cop transcorregut el termini d'un any sense haver executat totalment o parcialment l'actuació, caldrà comunicar-ho de nou.

11.4.12.2. Autorització prèvia

Les persones titulars de finques forestals que no disposin d'instrument d'ordenació forestal aprovat i vigent requereixen una autorització de l'administració forestal de forma prèvia a l'activitat de desarrelament d'arbres i arbustos.

Les sol·licituds d'autorització de desarrelament es formalitzen en un imprès normalitzat davant el departament competent en matèria de boscos. Un cop comprovat el compliment dels requisits exigits, el/la director/a dels Serveis Territorials del departament competent en matèria de boscos dicta la resolució de l'autorització de l'activitat. La resolució s'ha de dictar i notificar a la persona sol·licitant en el termini màxim de tres mesos a comptar des de la presentació de la sol·licitud. El venciment del termini esmentat sense que s'hagi dictat i notificat la resolució expressa legitima l'interessat a entendre estimada la seva sol·licitud per silenci administratiu.

En l'autorització s'han d'especificar les condicions tècniques que han de regir els aprofitaments.

La resolució de desestimació ha de ser motivada. Contra aquesta resolució es pot interposar recurs d'alçada, davant el director o directora general competent en matèria de boscos, en el termini d'un mes a comptar des de la notificació.

El departament competent en matèria de boscos ha de comunicar a les entitats locals les autoritzacions d'aprofitaments atorgades respecte dels terrenys forestals del seu àmbit.

Un cop notificada l'autorització, l'interessat disposa d'un any per realitzar el desarrelament. Transcorregut aquest termini sense haver executat totalment o parcialment l'actuació, caldrà sol·licitar-ho de nou.

Temari específic

11.4.12.3. Requisit comú de les sol·licituds d'autorització i comunicacions prèvies

A les sol·licituds d'autorització i a les comunicacions de desarrelament d'arbres o arbustos, la persona interessada hi ha de fer constar la persona responsable de la realització dels treballs, que ha d'estar inscrita al Registre oficial d'empreses proveïdores de material vegetal, d'acord amb el Decret 131/2012, de 23 d'octubre, pel qual es regula el Registre oficial d'empreses proveïdores de material vegetal i se n'estableixen les normes d'autorització, inscripció i funcionament, es regulen activitats de producció i comercialització de material vegetal i es crea el Catàleg de varietats locals d'interès agrari de Catalunya. En cas d'estar inscrit en un Registre oficial equivalent d'una altra comunitat autònoma o Estat membre de la UE, cal que es faci constar.

11.4.12.4. Condicions tècniques mínimes aplicables als desarrelaments

Les persones titulars o responsables de la realització dels treballs disposaran de l'assenyalament in situ dels exemplars objecte de l'extracció. L'assenyalament i l'execució dels aprofitaments hauran de complir, com a mínim, les condicions següents:

■ Els clots produïts pel desarrelament dels arbres o dels arbustos s'hauran de tornar a omplir amb material adient que faciliti la regeneració de les masses forestals existents.

■ La utilització de maquinària pesant per a les operacions d'extracció s'haurà de fixar, si s'escau, en l'instrument d'ordenació forestal.

■ Les restes de materials no forestals utilitzats en els treballs d'extracció seran retirats del bosc i han de rebre el destí corresponent segons la normativa aplicable.

■ Per a l'aprofitament de l'extracció d'arbres i d'arbustos serà necessari:

a) Que la fracció de cabuda coberta arbrada o arbustiva sigui superior al 70%.

b) Que el pendent sigui inferior al 20% en el cas d'utilitzar maquinària pesant.

c) Que els exemplars a extreure d'una determinada espècie no superin el 20% dels existents en el rodal, llevat que estigui justificat en l'instrument d'ordenació forestal.

11.4.12.5. Normativa de referència

- Llei estatal 43/2003, de 21 de novembre, de forests

- Decret 485/1962, de 22 de febrer, pel que s'aprova el Reglament de Forests

- Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya

- Ordre de 20 de juliol de 1994, per la qual s'estableixen normes per a l'autorització de l'extracció d'arbres morts per incendis forestals

- Ordre d'11 de maig de 1988, sobre la regulació de l'obtenció del suro i del pelagré i de la millora de les suredes.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 429

- Ordre de 7 de març de 1991, de modificació de l'Ordre d'11 de maig de 1988, que regula l'obtenció del suro i del pelagré i de la millora de les suredes.

- Ordre de 19 d'abril de 1999, de modificació de l'Ordre d'11 de maig de 1988, sobre la regulació de l'obtenció del suro i del pelagré i de la millora de les suredes.

- Ordre de 18 de juliol de 1991, per la qual s'ordena el sector de la recollida i comercialització de pinya del pi pinyer (*Pinus pinea*).

- Ordre de 5 de juliol de 1995, de modificació de l'Ordre de 18 de juliol de 1991, per la qual s'ordena el sector de la recollida i comercialització de pinya del pi pinyer (*Pinus pinea*).

- Ordre de 15 de juliol de 1991, de regulació del sector tofoner.

- Ordre de 9 d'agost de 1994, per la qual es modifica l'Ordre de 15 de juliol de 1991, de regulació del sector tofoner.

- Ordre MAH/328/2005, de 13 de juliol, per la qual es modifica l'Ordre de 15 de juliol de 1991, de regulació del sector tofoner.
- Ordre de 16 de juliol de 1991, per la qual es regulen els aprofitaments forestals per a ús domèstic.
- Decr et 242/2015, de 10 de novembre, pel qual es regula el desarrelament d'arbres i d'arbustos.

L'activitat apícola a Catalunya.

11.5.1. Definicions

- a) Eixam: colònia d'abelles productores de mel.
- b) Bresca: és una estructura formada per cel·les de cera que comparteixen parets, construïda per les abelles productores de mel per contenir les seves larves i acumular mel i pol·len dins de l'arna.
- c) Arna: també anomenat rusc, conjunt format per un eixam, recipient que el conté i els elements propis necessaris per a la supervivència de l'eixam. Es poden diferenciar dos tipus d'arnes:
 - a. Fixa: és aquella arna que té les bresques fixes sense que es puguin separar del recipient.
 - b. Mòbil: aquella arna les bresques de la qual poden ser separades del recipient per a la recol·lecció de mel, per a la neteja, etc. Es poden dividir en verticals i horitzontals en funció del creixement de la colònia.
- d) Assentament apícola: lloc on s'instal·la un abellar per a l'aprofitament de la flora o per passar l'hivern.
- e) Abellar: conjunt d'arnes, que pertanyen a un o diversos titulars i que estan en un mateix assentament.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 430

- f) Abellar abandonat: abellar amb més del 50 per 100 de les arnes mortes.
- g) Arna morta: arna on s'evidencia la falta d'activitat biològica dels seus elements vius (insectes adults i cries).
- h) Explotació apícola: conjunt de totes les arnes repartides en un o diversos abellars d'un mateix titular amb independència de la seva finalitat o emplaçament.

L'explotació pot ser:

- a. Professional: aquella que té 150 arnes o més.
- b. No professional: la que té menys de 150 arnes.
- c. D'autoconsum: aquella explotació dedicada a l'obtenció de productes apícoles amb destinació exclusiva al consum familiar i que no supera les 15 arnes.
- i) Explotació apícola estant: aquella en la qual les arnes estan tot l'any en un mateix assentament.
- j) Explotació apícola transhumant: aquella en què les arnes són desplaçades a un altre o a altres assentaments al llarg de l'any.
- k) Titular d'explotació apícola: persona física o jurídica que exerceix l'activitat apícola i assumeix la responsabilitat i riscos inherents a la seva gestió.

11.5.2. Classificació zootècnica de les explotacions apícoles

Per la seva orientació productiva les explotacions de producció -reproducció apícoles es classifiquen de la manera següent:

- Explotacions de producció: són les dedicades a la producció de mel i altres productes apícoles.
- De selecció i cria: són les dedicades principalment a la cria i la selecció de les abelles.

- De pol·linització: són les dedicades principalment a la pol·linització de cultius agrícoles.

- Mixtes: són aquelles que alternen amb importància similar més d'una de les activitats de les classificades anteriorment.

- Altres: aquelles que no s'ajusten a cap de les classificacions anteriors.

11.5.3. Condicions d'ubicació

Les explotacions apícoles que sol·licitin autorització o, si s'escanviu hagin de comunicar la seva activitat, amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Decret, han de respectar una distància de 100 metres a altres explotacions ramaderes, independentment que siguin apícoles o no i entre assentaments apícoles. Així mateix, les distàncies mínimes a respectar són les següents:

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 431

- 400 metres a establiments col·lectius de caràcter públic i a nuclis de població.

- 200 metres a carreteres nacionals. Aquesta distància es pot reduir el 50% en cas que les arnes estiguin en pendent i a una alçada o desnivell superior de dos metres amb l'horitzontal de la carretera.

- 50 metres a carreteres comarcals. Aquesta distància es pot reduir el 50% en cas que les arnes estiguin en pendent i a una alçada o desnivell superior a dos metres amb l'horitzontal de la carretera.

- 25 metres a camins veïnals. Aquesta distància es pot reduir el 50% en cas de que les arnes estiguin en pendent i a una alçada o desnivell superior de dos metres amb l'horitzontal de la carretera.

- A les pistes forestals les arnes s'han instal·lar a les vores sense que obstrueixin el pas.

Aquestes distàncies també s'han d'aplicar als assentaments apícoles quan realitzin transhumància.

Les distàncies establertes anteriorment, poden reduir-se fins a un màxim del 75%, sempre que les arnes disposin d'una tanca d'almenys dos metres d'alçada a la banda situada cap a la carretera, camí, o establiment.

La tanca pot ser de qualsevol material que obligui les abelles a iniciar el vol per sobre dels dos metres d'alçada.

Finalment, cal tenir en compte que hi ha l'escenari singular dels assentaments d'abellars en determinats municipis de les comarques del Baix Ebre i el Montsià amb la finalitat de reduir l'efecte de la pol·linització creuada en conreu de cítriques per tal de minimitzar l'aparició de pinyols als fruits i la seva conseqüent depreciació comercial, on hi ha un règim de distàncies més ampli i de regulació via comunicació d'assentaments.

11.5.4. Identificació de les arnes

Les persones titulars de les explotacions apícoles han d'identificar cada arna, en un lloc visible i de forma llegible, amb una marca indeleble, on consti el codi de registre d'explotacions assignat a l'explotació a la qual pertany.

El codi d'identificació estarà format per la següent seqüència alfanumèrica:

- Tres dígits: Municipi (Codificació de l'Institut Nacional d'Estadística).

- Dos dígits: Província o les inicials d'acord amb l'annex II del Reial Decret 209/2002.

- Un màxim de 7 dígits per determinar cada explotació.

A més a més de la identificació de les arnes, a cada explotació apícola se li assignarà un codi d'identificació d'acord amb el Real Decret 479/2004, de 26 de març (REGA).

A partir del 2014 (entrada en vigor del Decret 40/2014) les arnes de les noves explotacions apícoles han d'anar marcades amb el codi REGA, les que ja estiguessin identificades amb l'anterior numeració serà vàlida fins a la substitució de l'arna.

S'ha d'advertir, en un lloc visible i proper a l'abellar (a menys de 15 metres), de la presència d'abelles. Aquest advertiment no és obligatori si la finca està tancada i les arnes se situen a una distància mínima de 25 m de la tanca.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 432

11.5.5. Control sanitari

En el cas que s'adverteixi una alteració patològica que pugui posar en perill l'explotació, el seu titular ho ha de comunicar urgentment a l'autoritat competent.

La persona titular de l'explotació haurà de vetllar pel compliment de les necessitats fisiològiques i de comportament de les abelles, per afavorir el seu estat de salut i de benestar.

Es considerarà que la persona apicultor a no compleix aquestes obligacions quan l'abellar pugui ser catalogat d'abandonat.

11.5.6. Transhumància

Quan es practiqui la transhumància pel territori de Catalunya les arnes aniran acompanyades del Llibre de registre de l'explotació.

Durant el transport les arnes han d'anar amb la piquera tancada i, si van amb la piquera oberta, s'han de cobrir amb una malla o qualsevol altre sistema de manera que s'impedixi la sortida de les abelles.

11.5.7. Llibre de registre d'explotació apícola

Qualsevol titular d'una explotació apícola haurà d'estar en possessió d'un llibre de registre facilitat per l'autoritat competent.

El llibre de registre haurà d'estar a disposició de l'autoritat competent, i haurà de ser validat anualment.

La tinença d'aquest llibre resulta indispensable per qualsevol trasllat de les arnes degut a la transhumància o qualsevol altre motiu.

11.5.8. Incompliments

Els incompliments dels punts anteriors seran sancionats d'acord amb la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.

11.5.9. Normativa de referència

- Reial Decret 209/2002, de 22 de febrer, pel qual s'estableixen normes d'ordenació de les explotacions apícoles

- Decret 40/2014, de 25 de març, d'ordenació de les explotacions ramaderes.

- Reial Decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i regula el Registre General d'Explotacions Ramaderes (REGA).

- Llei 8/2003, de 24 d'abril de sanitat animal.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 433

- Ordre d'11 d'abril de 2001, per la qual es regula l'assentament d'abellars en determinats municipis de les comarques del Baix Ebre i el Montsià.

Temari específic

Guia d'estudi. Accés a la categoria d'agent de l'escala bàsica d'Agents Rurals | 434

Normativa bàsica de la flora protegida. Catàleg de flora amenaçada de Catalunya. Prohibicions i

autoritzacions relacionades amb la flora
amençada. Arbres monumentals i verd nadalenc.

Normativa bàsica de la flora protegida.

12.1.1. Introducció

L'article 144 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya regula les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria de Medi Ambient i estableix que corresponen a la Generalitat de Catalunya la competència compartida en matèria de medi ambient i la competència per a l'establiment de normes addicionals de protecció. La competència compartida inclou, entre d'altres, la regulació dels recursos naturals, de la flora i de la fauna i de les mesures de protecció de les seves espècies, en el marc de les bases que fixi l'Estat com a principis o mínim comú normatiu.

En matèria de flora protegida hi ha quatre marcs normatius:

■ Internacional . Fruit de convenis o acords internacionals subscrits i ratificats pel Regne d'Espanya. Seria el cas de Conveni sobre el Comerç Internacional d'Espècies Amençades (CITES, Washington 1973) o el Conveni Relatiu a la Conservació de la Vida Silvestre i del Medi Natural En Europa (Conveni de Berna, 1979).

■ Europeu . Legislació europea d'obligat compliment pels estats membres. Seria el cas del Reglament (CE) núm. 338/97 del Consell, de 9 de desembre de 1996, relatiu a la protecció d'espècies de la fauna i flora silvestres mitjançant el control del comerç . D'aplicació directa a la legislació espanyola, i de la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre , estableix les espècies protegides i amb problemes de conservació a Europa. Transposat a la legislació espanyola amb el Reial Decret 1997/1995, de 7 de desembre, pel qual s'estableixen mesures per contribuir a garantir la biodiversitat mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres.

■ Estatal . La Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat , constitueix el marc jurídic bàsic per a la conservació, ús sostenible i millora del patrimoni natural i de la biodiversitat. Aquesta Llei estableix que les comunitats autònomes adoptaran les mesures necessàries per garantir la conservació de la biodiversitat que viu en estat silvestre, atenent preferentment a la preservació dels seus hàbitats i ha d'establir règims específics de protecció per a aquelles espècies silvestres la situació de les quals ho requereixi, mitjançant la seva inclusió en alguna de les categories establertes a l'article 55 de la Llei. L'esmentat precepte estableix el Catàleg espanyol d'espècies amenaçades i regula les categories en què han de ser classificats els tàxons o poblacions de la biodiversitat amenaçada, d'acord amb la informació tècnica o científica que així ho aconselli, i disposa que les comunitats autònomes podran establir catàlegs d'espècies amenaçades en què estableixin, a més de les categories relacionades en aquest